

Αξιότιμε κ. -Πρόεδρε,

Αγαπητέ συνάδελφε,

Η πρόσφατη μονομερής απόφαση του Τούρκου Προέδρου, κατά παράβαση των διεθνών συμβάσεων, να μετατρέψει την Αγία Σοφία σε μουσουλμανικό τέμενος συνιστά ευθεία προσβολή έναντι του οικουμενικού χαρακτήρα ενός μνημείου παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, το οποίο ανήκει, εξ επόψεως πολιτισμικής και θρησκευτικής, στην ανθρωπότητα, ως ύψιστο σύμβολο της Χριστιανοσύνης και της γεφύρωσης των πολιτισμών και των θρησκειών.

Μετά την κήρυξή της ως μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, η Αγία Σοφία προστατεύεται κατά το διεθνές δίκαιο από την Διεθνή Σύμβαση για την προστασία της Παγκοσμίου Πολιτιστικής και Φυσικής κληρονομιάς της 23^{ης} Νοεμβρίου 1972. Συμφώνως προς τα άρθρα 4 και 6 παρ. 1 της Συμβάσεως α) *Έκαστον των Κρατών Μελών θα κάνει ό,τι είναι δυνατόν όπως πραγματοποιηθή ο προσδιορισμός, η προστασία, η συντήρησις, η αξιοποίησις και η μεταβίβασις εις τας μελλούσας γενεάς της κειμένης επί του εδάφους του πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και β) τα Κράτη Μέλη αναγνωρίζουν ότι η πολιτιστική και φυσική κληρονομιά αποτελεί παγκόσμιον κληρονομίαν εις την προστασίαν της οποίας άπασα η διεθνής κοινότης έχει το καθήκον να συμπράττη.*

Στις ως άνω διεθνείς υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνεται προδήλως, κατά το σκοπό των σχετικών διατάξεων, η διατήρηση του οικουμενικού χαρακτήρα των μνημείων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Στην περίπτωση της Αγίας Σοφίας, ο χαρακτήρας αυτός συναρτάται με την διατήρηση της προστασίας της ως μνημείου και του ιστορικού προορισμού της, της ελεύθερης πρόσβασης όλων σε αυτήν και της απόλυτης διαφύλαξης των βυζαντινών αγιογραφιών και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της, που κινδυνεύουν από τις παρεμβάσεις για την μετατροπή της σε ισλαμικό τέμενος.

Δυστυχώς, η καταστρατήγηση του διεθνούς δικαίου από την Τουρκία, είναι αποτέλεσμα, όχι μόνον πρωτοβουλίας της πολιτικής ηγεσίας, αλλά και ενεργού συνεπικουρίας της δικαιοσύνης, η οποία σε πλήρη σύμπλευση με την πολιτική εξουσία, ανέτρεψε το ισχύον νομικό καθεστώς της Αγίας Σοφίας, αναιρώντας προηγούμενες δικαστικές αποφάσεις. Με την απόφασή του αυτή, το τουρκικό ανώτατο διοικητικό δικαστήριο επιτρέπει στον Τούρκο Πρόεδρο, κατά παράβαση συνταγματικών και υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεων, όπως της ΕΣΔΑ, να εκχωρήσει την Αγία Σοφία, έναν χώρο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, για

προσευχή μόνον μουσουλμάνων, ενώ ο χώρος αυτός οικοδομήθηκε και λειτούργησε αρχικά και για αιώνες ως χριστιανικός ναός

Η έλλειψη δικαστικής ανεξαρτησίας και εγγυήσεων του κράτους δικαίου, θίγει εν προκειμένω όχι μόνον την εσωτερική έννομη τάξη, αλλά και την παγκόσμια κοινότητα.

Η ενέργεια αυτή του Τούρκου Προέδρου είναι προφανές ότι αποτελεί ιταμή προσβολή του θρησκευτικού αισθήματος εκατομμυρίων χριστιανών, παραβιάζει θεμελιώδεις αρχές πανανθρώπινων αξιών και βάλει ευθέως κατά του διεθνούς δικαίου και του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Και ως τέτοια πρέπει να αντιμετωπίζεται.

Οι Δικηγόροι και οι Δικηγορικοί Σύλλογοι, ως φυσικοί υπερασπιστές της διεθνούς δικαιοταξίας και του κράτους δικαίου, εκ του θεσμικού τους ρόλου, οφείλουν να αρθρώνουν δημόσιο λόγο όταν επιχειρείται να παραβιαστεί το διεθνές δίκαιο και ιδίως όταν τοιαύτη παραβίαση τραυματίζει την κοινή μας πολιτιστική κληρονομιά.

Στα πλαίσια αυτά, σας καλούμε να υπερασπιστούμε την κοινή μας πολιτιστική κληρονομιά, ευαισθητοποιώντας την κοινή γνώμη της πατρίδας σας και αποστέλλοντας κοινή επιστολή στην UNESCO, που δραστηριοποιείται ήδη στον τομέα αυτόν.

Προσβλέπουμε, τέλος, στην υποστήριξή σας ενώπιον του συλλογικού μας οργάνου (CCBE) για το συγκεκριμένο θέμα.

Με τιμή,

Ο Πρόεδρος της Ολομέλειας
των Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος

Δημήτρης Κ. Βερβεσός